

עין משפט ונר מצוה

א נטוש"ע י"ד סימן נח סעיף ב':

צב ב מיי"פ פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה א והלכה א סגם לאזין קלט:

צב ג מיי"פ פ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה א:

צב ד מיי"פ פ"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה יח ופ"ח הלכה א:

תורה אור השלם

- נבילה וטרפה לא יאכל לטמאה בה אני יי; ויקרא כב ח וכל בהמה מפרסת פרסה וְשִׁטְעַת שִׁטַּע שְׂעִי פְרוֹסוֹת מַעֲלֵת גֶּרֶה בְּבִהְמָה אֹתָהּ תֹאכַל: דברים יד ו

רבינו גרשום

אפי' לא קדם וסילקו כלומר אפי' לא קדם וסילקו אם אינו נוהן טעם בחתיכות וברוב הוה מין ומינו ודבר אחר רוטב והו דבר אחר ושאינו חל על איסור כלומר אם אינו נוהן טעם ברוטב: וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור כלומר איסור (טומאה) (גיד) חל על איסור (גיד) [טומאה] כלומר שמתחילה נאסר גיד הנשה ולבסוף נאסרה להם בסיני בהמה טמאה ואח"כ איסור בהמה טמאה חל על איסור גיד. דיקא נמי דקתני והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה כו' כלומר דמשום חומרא דאיסורו נוהג בבני נח חייל איסור טומאה:

ק:

דאיכא למאן דאמר אפילו נפל שם קיתון של מים לבסוף רואין ההיתר כאילו אינו ושאר מים רבים עליו ומצטלין אותו ולא אמר שיין עצמו של היתר נעשה איסור ליחשב כאילו הוא יין נסך וינטרך מן המים כדי לבטל כל היין ומיהו י"ל דהתם מיירי כגון שלא היה

שם יין נסך כדי לינון טעם בשל היתר שצבור ולא נאסר אלא ע"י כל שהוא וכיון דלא הוי אלא משהו לא אמרינן חתיכה עצמה נעשת נבלה כדפרישית לעיל אע"ג דלא דמי דלעיל לא אמרינן אלא לענין שלא תאסור האחרות אבל היא עצמה נאסרה צמשהו וכיון שנאסרה אסורה לעולם למ"ד (לקמן דף קח). אפשר לטוחטו אסור ומ"מ יש לומר דההוא דשרי בעי"ז ואפילו נפלו המים לבסוף * יסבור אפשר לטוחטו מותר והיה מתיר כמו כן חתיכה עצמה ומדקאמר התם נפל חמרא דמתירא צנו מיא דאיסורא צני"ט וכי ליכא ני"ט שרי אין ראייה לפירושו דאיכא למימר דאיירי כגון שנפל כל ההיתר צבת אחת שנמצטל לאלתר האיסור אבל אם לא נפל צבת אחת ראשון ראשון נעשה איסור (א) ועושה יין נסך לאסור הצא אחריו כדפירש' צפרק כיסוי הדס (לעיל פז. ט) ולפי פירוש רבינו אפרים ודאי ניוחא מה שזוה הכתוב להגעיל כלי מדין דהשתא יורה גדולה שאי אפשר להגעיל בתוך כלי אחר היכי משתריא הא אין צמים ס' לבטל האיסור ואי שיחזור ומגעילה צשניה והלא המים הראשונים נעשו נבלה וחוזרין ואוסרין ואי לא משערין אלא צאיסור עצמו ניוחא דזה אין לומר דכשאין צת יומא מגעילין אותה דהא לא אסרה תורה אלא קדרה צת יומא ואין ראייה גמורה מכאן דאיכא למימר דלא אמרה תורה להגעיל אלא כלים קטנים בתוך כלי גדול שיהיה צמים ששים כדי לבטל האיסור וכתב רבינו יהודה דנראה לרי"י להחמיר בדבר כיון דאין ראייה ברורה: הו"י מין ומינו ודבר אחר כו'. אומר רשצ"ם דכמו שזריך שיהיה צרוטב כדי לבטל החתיכה דאיסור כן לריך נמי שיהיה ס' צחתיכה של היתר לבטל מן הרוטב כשיעור צ' החתיכות דמכיון שנבלע הרוטב צחתיכת האיסור נעשה נבלה וכשנפלט אחרי כן ממנה אסר שאר הרוטב מפני שהוא מינו דהכי אמרינן

צפרק כל הצער (לקמן דף קח). גבי כזית צצר שנפל לתוך יורה של חלב אמר רב צצר אסור חלב מותר ואי אמרת אפשר לטוחטו אסור אמאי חלב מותר חלב נבלה היא פירוש דחלב שנבלע צצצר נעשה נבלה וכשנפלט אחי"כ אסר כל החלב מפני שהוא מינו:

סַלֵּךְ את מינו במי שאינו ואת שאינו מינו רבה עז"י ומבבא"ז. הקשה רבינו אפרים דאמר צפרק הלוקח צהמה (בפריות כב.) הלוקח ירר של ע"ה משיקין צמים וטהור אי רוצא מים טהר להו צהשקה ואי רוצא ירר (ט) לאו בר קיבולי טומאה הוא והנך מיעוטא דמים בטלי צרובא וקאמר לא שנו אלא לבטל צו פיתו אבל לקדרה מנא מין את מינו ונייעור והשתא היאך נייעור אמאי לא קאמר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו דהיינו הציר רבה על מים טמאים ומצטלין לעולם הציר שהוא רוב מצטל אותם מים הטמאים וי"ל דלא דמי דהכא אין מינו נאסר אלא מכא האיסור שנעצרצ צו ואי אפשר להצדילו ובכל מקום שישנו היתר הוא ולפיכך שייך לומר

שם סלק אבל התם דמינו עצמו מטמא מחמת מגע מים טמאים אין שייך לומר סלק: **וְכִי** תימא אין בגידין בנ"ט. לפי זה היה יכול להקשות ממתינתין דמאי קאמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר ועדיין צהמה טמאה מותרת להן דמשמע דמטעם זה יש לחול איסור גיד לאיסור טומאה כמו שפירש בצמון צמסאנא ואמר דיקא נמי דקתני כו' וכן היה יכול להקשות למאי דבעי מעיקרא למימר דטעמא דר' יהודה משום דאיסור חל על איסור בכל מקום וגראה להרב רבינו שמואל דיש ליישב דס"ד דר' יהודה דטעמא דת"כ כר' שמעון דצמטון משום מי שגידו אסור ובשרו מותר יא' כו' ולהכי פריך ר' יהודה והלא אף לבני יעקב נאסר ועדיין צהמה טמאה צשרה מותרת: **אֲבָל** בטמאה נוהג. היה יכול להקשות דאמרינן צפרק צהמה המקשה (לעיל דף עה). הפילה נפל חלבו כחלב היה דחדשים קא גרמי לה אלא עדיפא מניה פריך דאיכא למ"ד התם דאסור דאירא גרים וצהמה טמאה כאירא דמיא כיון דלא שייך צה כל צהמה תאכלו ועוד יש לומר דילמא שאני חלב דרחתנא אמר כל חלב שור או כשב או עז ואין זה קרוי שור וכשב ועז אבל גיד אסר הכתוב כל מקום שישנו על הקץ:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

אפילו תימא צנלא קדם וסלקו. ולא מיתסרי שאר חתיכות אלא משום חתיכת היתר קמיימא: **דכל** מין ומינו. כגון נבלה ושחוטא: **ודבר אחר**. כגון מצלין ורוטב מינו דהיתר אינו מצטלו לאיסור ולא מוסיפו אלא סלקהו כמי שאינו צקדרה זו וגשאריו הנבלה והרוטב

וצטלה נבלה צרוטב וצקיפה. הלכך נתנה טעם צראשונה תחלה צעוד שלא רצה הרוטב עליה ואח"כ נתן מים וקיפה וחתיכות נתוספה חתיכה ראשונה על הנבלה ואוסרת הכל מפני שהן מינה ולא מלו חתיכות לבטלה ואע"פ שיש צהן יותר מששים והרוטב לצדו אין צו כדי לבטל שניהם: **במתני'** ואינו נוהג צטמאה. שאם אכל גיד הנשה של טמאה למ"ד יש צגידין טעם לוקה משום טמאה ולא משום גיד ולמ"ד אין טעם צגידין פטור מכלום דצטהורה עץ הוא והתורה חייבה עליו אבל צטמאה אינו נוהג: **מצני יעקב נאסר**. דכתיב (בראשית לב) על כן וגו' ועדיין טמאה מותרת להן עד מתן תורה: **אמרו** לו. פסוק זה שהסירו עליו צסיני נאמר ועד סיני לא הזהירו אלא שנכתב צמקומו לאחר שנאמר צסיני וכתב וסידר משה את התורה כתב המקרא הזה על המעשה על כן הזהירו צני ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד: **גב' איסור חל על איסור**. דקא ס"ד משום טומאה ומשום גיד קמחייב ליה: ה"ג יכול סהא נבלה עוף טמא **טמא צבים הצלופה ס"ל (כו') נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה צה**. מפני שהיא מטמא צאכילה זו וצנבלת עוף מיתוסק צת"כ(י) וצמסכת דהה (דף מב:) והכא ה"ק יכול אף צנלת עוף טמא צמשמע ת"ל נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה מי שאיסורו משום כל תאכל נבלה אני אומר קך שמתמא צה יא' זה שאינו אסור משום נבלה אלא משום עוף טמא. ומדקאמר אין איסורו משום נבלה אלמא סבירא ליה לא תמיא איסור נבלה (י) וחילל לאיסור טמאה: **וכי תימא קסבר אין צגידין צני"ט**. ואין כאן איסור טומאה אלא איסור גיד: **ור"ש פוטר**. לגמרי משמע ולקמיה"ו מפרש טעמא: ה"ג **לעולם קסבר יש צגידין צנות טעם וקסבר נוהג צשיל דאיסור גיד ואיסור טמאה כו'.** משעת יצירת ולד חלו שניהם לפיכך חייב לעולם על שניהם:

אינו נוהג צשיל. ועל כרחק איסור טומאה חל על השליל שהרי כל יצירתו טומאה ואיסור גיד אינו חל עד שנולד והיכי חייל לאיסור טומאה: **כל צצהמה**. ואפילו חלצו וגידו דמהאי קרא נפקא לן היתר שליל צשחיתות האם צפרק צהמה המקשה (לעיל טז.). **הנוזר מנגח**. אם האהיל עליהם נטמא מרו דכתיב (צמדבר ו) והימים הראשונים יפלו ומנגלח וחוזר ומונה דככתיב [שם] וגלח ראשו ציום טהרתו: **שלא נתקשרו**. דליכא עדיין כזית צצר צכוליה וכיון דליתיה שלם טמאם צאהל. אלמא תחלה נוזרין אצרים קודם לגידין וש"מ שם טומאה קדים חייל עלייהו: **ומשני אע"ג דאיסור טומאה קדים אסי איסור גיד וחילל עליה שכן**. איסור חמור הוא ויש צו כח לחול על אחרים ומהו חומרו שנוהג צצני נח לר' יהודה כדתנן והלא מבני יעקב כו': **דיקא נמי**. דטעמא דרבי יהודה משום האי טעמא הוא מדיליף מבני יעקב דקודם מתן תורה צני נח הוו:

ה"ג **וְכִי** תימא אין בגידין בנ"ט. לפי זה היה יכול להקשות ממתינתין דמאי קאמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר ועדיין צהמה טמאה מותרת להן דמשמע דמטעם זה יש לחול איסור גיד לאיסור טומאה כמו שפירש בצמון צמסאנא ואמר דיקא נמי דקתני כו' וכן היה יכול להקשות למאי דבעי מעיקרא למימר דטעמא דר' יהודה משום דאיסור חל על איסור בכל מקום וגראה להרב רבינו שמואל דיש ליישב דס"ד דר' יהודה דטעמא דת"כ כר' שמעון דצמטון משום מי שגידו אסור ובשרו מותר יא' כו' ולהכי פריך ר' יהודה והלא אף לבני יעקב נאסר ועדיין צהמה טמאה צשרה מותרת: **אֲבָל** בטמאה נוהג. היה יכול להקשות דאמרינן צפרק צהמה המקשה (לעיל דף עה). הפילה נפל חלבו כחלב היה דחדשים קא גרמי לה אלא עדיפא מניה פריך דאיכא למ"ד התם דאסור דאירא גרים וצהמה טמאה כאירא דמיא כיון דלא שייך צה כל צהמה תאכלו ועוד יש לומר דילמא שאני חלב דרחתנא אמר כל חלב שור או כשב או עז ואין זה קרוי שור וכשב ועז אבל גיד אסר הכתוב כל מקום שישנו על הקץ: ורבי

מסורת הש"ס

א) לקמן קח. מנחות כג.,
ב) [נחמים טז:] מה מצו: ע"ש,
ג) [נפחים כב.],
ד) [לעיל פט.] (א) ג"ו לעיל פט: מיר מט.;
ו) [לעיל ז. לקמן קב.],
ז) פסחים כב.,
ח) [אמור פרעה ד'],
ט) עיין רש"ל ורש"א,
י) [דף קא.] (א) [ד"ה וואזין].

גזיון הש"ס

תוס' ד"ה (בב"א) בשקדס וכו' יסבור אפשר להוציאו פוטר. ק"ל הא מרא דהאי שמתא עז"י הוא ר"י דסבר צמפורש דאפשר לטוחטו אסור:

הגהות הב"ח

א) תור"ח (צב"א) בשקדס וכו' ראשון נעשה איסור ונעשה נסך כל"ל וצינת יין נמחק: (א) ד"ה סלק וכו' ואי רוצא יר צציר נבל:

הגהות מהר"י

לנדר

[א] תור"ח (מעבד דקף) בשקדס וכו' אפילו נפלו המים לבסוף יסבור אפשר לטוחטו מותר. י"ב סי' צאיסור משהו יסבור דאפשר לטוחטו מותר כמו שמתיר צזה לענין דלא אמרינן חזי"נ כן היה מתיר גם אותה חתיכה ועיין לקמן קח ע"א רב ור"ח ור' יוחנן וכו' ועיין עז"י עג ע"ב וצמוס' ד"ה חזקיה וכו' ודו"ק:

מוסף רש"י

ובל מין ומינו ודבר אחר. שטם מינו, כלומר מין דאיסור שמתערב עם מינו ובשאינו מית דהיתר, סלק את מינו. דהיתר כמי שאינו, שאינו מועיל לא לבטלו לאיסור, דמין צמית לא צטיל, ולא מוספת הוא נוסף עליו להיות שניהם איסור ולא יוכל מין האסר לרבות עליו ולבטלו, אלא סלקהו כאילו אינו כאן וירבה שאינו מית של היתר על האיסור ויצטטלו [קמון קח]. האוכל גיד הנשה כו' ור"ש פוטר. לגמרי, מצהמה טמאה פטור דקסבר אין צגידין צנות טעם צצר, ומגיד נמי פטור דכי אהריה רחתנא אגיד היכא דצשרה מותר, דהיינו צהמה טהורה, דהכי משמע גיד לא תאכל הא צצר אכול, אבל טמאה לא האהיר על גידה (פסחים כב.). נוהג בשליל. כן תעשה חי הנמלא צצהמה, ודחלבו. של שליל מותר (לעיל טז.). על אלו טומאות הגדיר מגלח. אם נטמא לאחר צמנה מקצת מיריות סותר כל מה צמנה ומגלח וחוזר ומתחיל ומונה, כדכתיב (צמדבר ו) והימים הראשונים יפלו (לעיל טז.). על המת כו'. אבל לא על שאר טומאות, כגון נבלה ושרץ. דמת כתיב צפרשה וכי ימות מת עליו (שם). לנפיל. סבלו קיים ועדיין לא נתקשו איבריו צגידין, שהרי כל איבריו שזרים ועדיין אין עליו כזית צצר (שם).

מסורת הש"ס

(א) לָקַחְתָּ קִיּוֹ: קיד. קטו.
 וַיִּמְנוּת לִבִּי קְרוֹשִׁין עו:
 וְסִגְדְּרִין פֶּא. כִּרְמוֹת עו:
 יד: כו. מַעֲלֵיל: טו:
 (ב) עֵינִין מוֹס' וְזֻחִים כו.
 ד"ה אֲחֵלָּהּ (ג) וְזֻחִים קו:
 (ד) שֵׁשׁ קֶת. (ה) שֵׁשׁ ע"ש
 (ו) מַסְקוּיָא (ז) אֲפַסְקִים
 (ח) וְעוֹע' מוֹס' (ט)
 סִגְדְּרִין פֶּג: ד"ה פֶּרֶט
 עוֹר וְזֻחִים קו. ד"ה כִּיּוֹן
 (י) וְזֻלָּה אֲחִירִי וכו'
 מַעֲלֵמָה זִכְרִי נִפְשָׁה הֵא
 ר"מ (ט) שִׁין לַע"ב

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה זנטמא וכו'
זמחוללת אשנטמאדא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

נח' איסור כולל באיסור
 מחמור אית ליה. נ"ב עין
 באור דיני אחע"א ואיסור
 כולל ומוסיף וצבת אחת
 בשו"ת הרמ"ע מפאנו סי'
 קכ"ג:

מוסף רע"י

[illegible]

גיד הנשה פרק שביעי חולין

קא.

עין משפט
נר מצוה

צו א ב מיי פ"ח
מהלכות מאכלות
חסורות הלכה ו:
צו ג מיי פ"ח
פסולי המוקדשין
הלכה יג:

גורה אור השלם

1. עַל כֵּן לֹא יֵאכְלוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנֶּשֶׁה
אֲשֶׁר עַל כַּף הַיָּרֵךְ עַד
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף
יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּשֶׁה:
כְּרֹאשִׁית לֵב לֵג

שיטה מקובצת

א דחמיר איסוריה או של שור: **ב** הא דאמרינן בפ' אמרו לו. נ"ב עי' תוס' שבועות דף כד ע"ב ועיי' פ"י רש"י ז"ל שם:

דבינו גרשום

[illegible]

דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר מֵאֵי קִסְבָּר אֵי קִסְבָּר אִיסוּר חָל עַל אִיסוּר בִּיבִי.
המ"ל הא דבי שמעון לית ליה אִיסוּר חל על אִיסוּר אִפִּילוּ
בְּאִיסוּר כּוֹלל וּפִינּוּ חמור על קל גְּזִי הַאֲוִיל וְנִבְלָה צִיּוֹם הַכַּפּוּרִים
אֲלָא דִּנְלָאוּ הֵי פִּרְךְ שְׁפִיר: **מֵאֵי תַנּוּ דְּבִאִיסוּר בּוֹרָא אִיסוּר**
חָל עַל אִיסוּר לִית צִיָּה. אִיסוּר כּוֹלל
הוּא וְכִשְׁמַנְנִלָּה וְאִית אִיסוּר מוֹסִיף
הוּא דִּמְנּוּ דְּאִיְמוֹסָף זֶה אִיסוּר לְגִזְזִיָּה
כִּשְׁמַנְנִלָּה אִיְמוֹסָף נִמְי לְהִדּוּס וְיִיל
דְּסָבֵר כַּמ"ד צִרִישׁ פִּירְקִין (דף 5.)
דְּגִיד נִמְי אִסוּר לְגִזְזִיָּה:

אִיסוּר בורר באיסור חמור אִי
 לִיָּהּ. הא' דאמרינן צ"פ
 אמרו לו ב' (ברכות יד.) אקדשה מגו
 דאיתוסף זה איסור הנאה לא נקט
 לשון איתוסף משום דחשיב הכא
 איסור מוסף דהא קרי ליה הנאה
 איסור כולל אלא כלומר איתוסף זה
 חומרא וזו ואין לומר דאיסור כולל
 דקאמר הכא לאו דוקא אלא איסור
 הנאה חשיב איסור מוסף כיון דעניקרא
 הוה שרי בהנאה דאס' כן דאמימי
 הכא רבי יוסי הגלילי דלא שמעינן
 קל דלית ליה איסור כולל צאיסור
 אלא אכל דלי דלית ליה צאיסור חמור
 לא אשכחן אלא מסבירא אמרינן דלית
 ליה משום דלא שמעינן ליה דפליג כי
 יחייב דשמעינן ליה לרבי שמעון גבי
 האוכל צננה צ"ה הוה ליה לאתויי
 רבי יוסי דלית ליה צפרכ' ד' אחין
 (יבמות לב.) אשת איש ונעשית חמותו
 נידון משום אשת איש דלית ליה איסור
 כולל ואיתוסף דמודה רבי יוסי צאיסור
 מוסף ועוד אי איסור הנאה צאיסור
 מוסף הוה מאי פריך צבסמוך ורבי
 יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל לית ליה
 יצא איסור חמור ויחול על איסור קל
 ודילמא לית ליה איסור כולל אפילו
 צאיסור חמור ואיסור מוסף אית ליה
 אלא ודאי איסור הנאה לא חשיב
 איסור מוסף אלא איסור חמור צעלמא
 וכן צריך לפרש צבסוף פרח כל הבשר
 (לקמן ק"ה.) צבי הא דפריך וקצר שמואל
 איסור חל על איסור:

שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי
יוסי הגלילי. יודעין היו

דלחא אייני כשחשב לו חצירו לתן
ששמה הגוף ואח"כ נשמה הבשר
 י ברת קדים. ומו לא פקע ולא גרסינן
 י ברהא לאיחיוצי תרתי אלח לאיחיוצי
 י הא קדאמרי ליה רבן כיון שנגע בו
 י וסיי הגילוי פטר משום דמחולל ועומד
 י כל הבשר (לקמן דף קי:) טמא האוכל
 י ו יחלוהו פרט לו שמשחוללת
 י נגע בו טמאהו היכי משכחת טמא
 י מני נגע זה טמאה וי"ל כגון שחשב
 י אלח משום דידעי דלח איירי בחשב
 י או בינלוהו דמי פירחי ועוד לנפלי
 י כגון שנטמא הגוף ואח"כ נשמה
 י קרא דפטר במחוללת (א) שנטמא
 י דילפינן מהתם צעלמא דאין איסור
 י על איסור צעלמא שאני התם דגלי
 י כל הבשר (שם) וי"ע מו"ק סנהדרין
 י וחת הוא מאן דלית ליה איסור כולל
 י כולל מחייב תרתי באיסור בת אחת
 י ק"ס דלאו איסור בת אחת הוא אלח
 י לי פשיטא דחייב משום דשבת קדים:
 תלמוד

ורבי שמעון פוטר ור"ש מה נפשאי אי⁶ איסור
חל על איסור ליחייב נמי משום גיד אי אין
איסור חל על איסור ליחייב משום טומאה
דקדים ואי אין בגידין בנותן טעם ליחייב
משום גיד אמר רבא לעולם קסבר אין
בגידים בנותן טעם ושאיני התם דאמר קרא
על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה
ממי שגידו אסור ובשרו מותר⁷ יצתה זו
שגידו אסור ובשרו אסור אמר רב יהודה אמר
רב "האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב
שנים וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת
למורים חכמים לר"מ באוכל גיד הנשה בשל
עולה ושל שור הנסקל שחייב שנים ומאן
האי תנא דבאיסור כולל איסור חל על איסור
לית ליה א איסור כולל באיסור חמור אית ליה
אמר רבא רבי יוסי הגלילי היא⁸ דתנן גמא
שאכל קדש בין קדש טמא בין קדש טהור
חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל
את הטהור חייב טמא שאכל את הטמא
הפסול שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו
אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו
הטמאה⁹ שפיר קא אמרי ליה רבנן לר' יוסי
הגלילי¹⁰ ואמר רבא בגממא הגוף ואח"כ
הטמא בשר כולי עלמא לא פליגי דחייב
דאיסור כרת קדים כי פליגי בגממא בשר
ואח"כ גממא הגוף רבנן אית להו איסור
כולל דמגו דמיחייב אחתיכה טמאה ורבי
דעלמא מיחייב נמי אחתיכה טמאה ורבי
יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל דמגו לא
אמרין ורבי יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל
לית ליה באיסור קל יבא איסור חמור יחול
על איסור קל ומאי ניהו טומאת הגוף שהרי
טומאת הגוף בכרת אמר רב אשי מאן לימא
לן דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת
בשר חמורה דלית ליה טהרה במקוה
ורבי

אִסְכּוֹר חָל עַל אִסְכּוֹר הָאֵל
הַ: רַבִּי יוֹסִי בִּגְלִילִי הָיָה.
וּמֵימֹה בִּזְכּוֹר חֲמוּר לֹא
קִדְּשִׁים בְּטוּמָאֹת הִגּוֹף
רַחֲמָנָא תַּכְּחַל בְּשַׁר וְגו': כִּיּוֹן
וְיֵשֶׁה שְׂכָל: וְאִסְכּוֹר רַבָּה
שֶׁכֶּן. לְטוּמָא קִרְבָּה טַהוֹר
וּמִמָּת קִדֵּשׁ מוֹדִי רַבִּי יוֹסִי
זֶה בִּזְכּוֹר כֵּרֶת וְכִי הִדֵּר
לֹא פִקֵּשׁ: ה"ג ד'ע' לֹא
טוּמָא בְּשַׁר. תַּחֲלֵה וּמִאֲכָר
'שֶׁסֶן רַבָּנָא אֵית לֵהוּ אִסְכּוֹר
טוּמָאֹת הִגּוֹף כּוֹלֵל הוּא
שֶׁהוּא אִסְכּוֹרוֹת לוֹ וּמֵימֹה
יֵשׁ כֶּחָן אִסְכּוֹר כּוֹלֵל:
וְ

פ"י בקונטרס ואע"ג דליסור צ"ל
 דהא צפרק ארבעה אחים (יבמות ג:) פריך השתא צארי
 כולל מני סבר ליסור צ"ל דהשתא
 לא קשה דלי לא ליסור צ"ל אחת
 הוא א"כ שבת היא לנצח

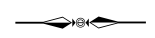
ה"ג מה נפסד חי קסבר איסור חל על איסור לייחייב משום דקדים ואי קסבר אין בגידין צנ"ט לייחייב משום גיד. כלומר ואי אין בגידין צנ"ט ומש"ה פטור משום טומאה לייחייב משום גיד דהא ליכא רבי שמעון פומר ור' חל על איסור דהא ליכא טומאה: אמר רבא לעולם קסבר אין בגידין צנ"ט. לפיכך אין כאן טומאה ומשום גיד נמי ליכא דקסבר אינו נושא בטמאה וטעמא לאו משום דאין איסור חל על איסור אלא דמעטיה קרא בדילא דלמר קרא רב: ה"ג אמר רב יודא אמר רב האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב ששים כו' ומודים חכמים בצולל גיד של עולה. דחמיר אאיסורה או של שור הנסקל ומאי חומרייהו שאקורין בהנאה: דמחייב ששים. וטעמא דמפרש: ומאן האי טנא. חכמים: דבאיסור כולל איסור חל על איסור לית ליה ואיסור כולל באיסור חמור איס ליה ה"ג. והיינו פירושה איסור גיד חל משנולדה וקודם שנתנבלה היה גידה אסור ובשרה מותר ובשנתנבלה נאסר אף בשרה ושה"ג דשם נבלה ה"ל למיחל נמי על גיד משום טעמא דכולל שחזק כולל את הצמר עמו ליתסר ואיסור למימר אפילו למאן דאמר אין איסור חל על איסור האי איסור נבלה חייל דמגו דחייל אצטר דהוה מותר חייל נמי אגיד שכולנו עם הצמר אפ"ה אמרו רבנן דלא חייל: ואיסור כולל באיסור חמור איס ליה. והיכא דאיסור אחרון יצא חל תרתי כולל ומוסיק כגון שיהיה זה שור הנסקל דמעיקרא שנוולדה היה גידה אסור ובשרה מותר הקדישה או נגמח נאסר אף בשרה הרי זה כולל והגיד הזה מתחלה היה אסור באכילה ומותר בהנאה ובשהקדים חל עליו איסור הקדש לאוסרו בהנאה שפיר כאן איסור חל על איסור שמה שאין הראשון מוסק השני וכו' היכי דחייל עליה שם הקדש לאוסרו בהנאה על כרחך חל עליו אף באכילה שאם אכלו יתחייב ששים ושה"ג דבאכילה אסור ועומד היה ואין איסור חל על איסור האי האוכל והייל להנאה חייל נמי אף לנכילה: רבי יוסי הגלילי הוה דשעשעין ליה דלית ליה כולל באיסור קל ומיהו באיסור חמור לאו שמענייה דפליג: חייב. טחאת שהאוכל קדשים בטומאת הגוף דזוגו כרת עכאמ"ה (ויקרא יז) והנפש אשר תאכל בשר וגו': רבא נשעזע בו טמאה. (קודם שיתבאר ואפ"ה חייביה קרא: ואמר רבא דאין גרסינן: צנעמא הוה ואה"כ נטמא הבשר. דטמא שאכל טעורו וטעמאבו צמגעו שקדמה טומאת גופו לטומאת קדש מודי רבי יוסי דחייב דכיון דליטמי גופיה איתסר בקדש זה באיסור כרת וכו' הדרי ואיטמי בשר איסור כרת דטומאת הגוף לא פקע: ה"ג דר"ע לא פליגי דחייב דאיסור כרת קדים כי פליגי צנעמא הבשר. מחלה ונאסר על הכנים בלאו צנעמא והבשר אשר יגע וגו' (שם) רבנן אית לאו איסור חל על איסור ע"י כולל והאי איסור טומאת הגוף כולל האור כולל טעורו טעורו שהיו מותרות לו והטמאות שהיו אסורות לו ומיגדו דחייל אטוהרות חייל נמי אטמאות ויש כאן איסור כולל: ור'

פ' **וַאֲחִיסוּר** בולל לית ליה והתניא בוי" פ' לית ליה אִיסור בת אחת ואין נראה לר"י דהא צפרק ארבעה אחיי ממציעא אלמא אפילו מאן דלית ליה אִיסור כולל מצי סבר אִיסור צ חשיב שבת קדים משום דקביעא וקיימא אכל קשה דאי לא אִיסור צ

עין משפט ונר מצוה

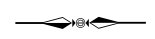
צה א מיי' פ"ד מהלכות שגגות הלכה א ופ"ו שם הלכה ו:

צב ב מיי' פ"ה מהל' מאכלות אסורות הלכה א [נפיש"ע י"ד סימן קכ סעיף ט']:

שיטת מקובצת

א שבת ויהיכ"פ שחל ויהיכ"פ להיות בשבת:
ב וכן גבי ויהיכ"פ כתיב:
ג ועוד למאי דפריש דהכי פריך:

רבינו גרשום

[ורבי יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל] כלומר הא קא חזינן הכא דאי חמור כרת מטופאת בשו הא הוה חייל איסור חמור על איסור קל. והוה שאמרנו ואיסור חמור באיסור כולל אית ליה לר' יוסי הגלילי. ולית ליה לר' יוסי הגלילי איסור כולל אלא באיסור חמור והא הכא ביוה"כ דקיל משבת דוה מיתה ודו כרת וקא חייל יום הכפורים על שבת. כך היא הצעה של משנה זו כלומר דאין איסור חל על איסור. ואמאי ר' יוסי הגלילי אמר אינו חייב אלא אחת דאין איסור חל על איסור ולמאי דאמר כלומר לר' יוסי הגלילי דאינו חייב אלא אח' דאין איסור חל על איסור: שגג בשבת כו' כלומר היה לו שגגה אצל שבת והויד' אצל יוה"כ חייב חטאת אבל הויד' בשבת ושגג ביוה"כ פטור מ"ט אין אדם חייב חטאת אלא בשגגה ועכשיו היה שבת ויוה"כ כיון דאין איסור יוה"כ חל על איסור שבת ויוה"כ [הו' כמן] שאינו בעינן שיהא לו שגגה על שבת אבל אם היה שגג אצל יוה"כ פטור מפליגי ר' עקיבא ור' יוסי הגלילי לא מפליגי בענין זה שחל יוה"כ בשבת דאי בזה ענין לא חשיב איסור חל על איסור אלא שמדא הוה וגזרו שלא יקיימו יוה"כ ואותה שנה עשו יוה"כ בשבת שלא [תשבתו תורת יוה"כ] והוא הוה איסור חל על איסור: לאחר מעשה כלומר לאחר שאמר לו הקב"ה לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך והיה לאחר שאבק עם המלאך אבל באותה שעה לא הוה ישראל שמו:

קא:

תלמוד לומר שבת היא יוה"ב הוא.
וה"מ ומאי פריך שאני הכא דגלי קרא וי"ל דפריך וליגמר מיניה וליכא למימר דלדרכה ניגמר מתרומה דפטרינן צפרק כל הכשר (לקמן דף ק"ג:) מומתו צו כי יחללוהו לחומרם מקשינן וילפינן מהכא והא דאמר התם צעלמא קסבר שמואל אין איסור חל על איסור וגבי צשר צחלב שאני יליף מצשר צחלב לחומרם היינו משום דצשר צחלב חדוש הוא ואית ספרים דגרסי התם ונגמר מיניה חדוש הוא: **רבי עקיבא אומר אינו חייב אלא אחת.**
למאי דפירש צקונטרס שהוא איסור צת אחת וכן הוא צמסקנא קשה דמנן צפרק דס שמיטה (כדמות גב.) חמיכת חלב חולין וחמיכת חלב קדש ואכל אחת מהם ואינו יודע איזה מהם אכל מציא חטאת ור' עקיבא אומר אף אשם תלוי אלמא אית ליה איסור חל על איסור וכ"ש איסור צת אחת ומיהו יש לומר דקדשים שאני כדאמר התם צסוק פירקא דאפילו מאן דלית ליה צעלמא דאין איסור חל על איסור צקדשים אית ליה סך הקשה הכז רבינו שמואל מוורדון' מהא דמנן צפרק כל הצשר (לקמן דף ק"ג.) רבי עקיבא אומר חיה ועוף אינם מה"מ שנאמר לא תצשל גדי ג' פעמים פרט לחיה ועוף וצהמה טמאה ופריך בגמרא (שם דף קטו.) הני הא אפקינהו לכדשמואל ומשני קסבר רבי עקיבא איסור חל על איסור וחלצ ממה"ס לא פריך קרא והכא משמע דאפילו צצת אחת לית ליה ואע"ג דלאמר הכא איפוך לאו מנח קושיא זאת אמר הכי ועוד למאי ג' דפרישנא דהכא פריך משום דס"ד דלא הוי איסור צת אחת למאי דמסיק רבא דהוי צת אחת לא אמר איפוך וי"ל דהתם פריך משום שמואל דאי ס"ל כר"ע צחיה ועוף וצהמה טמאה היכי דריש ומשני דקסבר שמואל איסור חל על איסור צללא קרא:
הויד' בשבת ושגג ביוה"ב פטור.
וה"מ והא לרבי עקיבא נמי

פטור דהא אינו שז מדיעתו דמויד הוא על השצת דחמיר דצסקילה וי"ל דאפ"ה חמיר ליה יוה"כ לפי שהוא יום כפרה ומחילה: **יום הכפורים דהאי שבתא הוא.**
ולא שייך כאן אחת ואפי' מוידים כיון דלא נקבע צעשור לחדש ודוקא אקביעות החדש אמרינן ליה"י:
לאחר מעשה.
פירש צקונטרס לאחר אותו מעשה שנאבק עמו לזמן מרובה צבואו מפדן ארס והקצ"ה קראו ישראל והא דקאמר לעיל לא נקרא ישראל עד סניי היינו לענין מצות ופריך מההיא שעתא לימסר מההיא דוישאו בני ישראל ומשני ההיא שעתא לא שעת מעשה היה דנשיית גיד ולא שעת מתן תורה ולא גרסינן מההוא מעשה לימסר דמשמע מעשה דנשיית הגיד כמו לאחר מעשה דקאי אנשיית גיד ואם נאמר דלאחר מעשה קאי אצרכה צצרכו המלאך והסכים הקדוש צרוך הוא על ידו של מלאך וכן מההיא מעשה לימסר מ"מ לא הוי כמו האי שעתא לאו שעת מעשה הוי דקאי אנשיית גיד: ורבי

חטאת משום שוגג שצת. אצל שגג צאיסור יום הכפורים ששכת שהוא יום הכפורים אצל יודע הוא שהוא שצת פטור משתינן וטעמא מפרש ואזיל: **אמר אביי.** קסבר רבי יוחנן דההוא חטאת דמחייב ליה רבי יוסי [הגלילין] צשגג צוה וצוה אדשצת קמחייב ליה דליהו קדמיה ואדיוס הכפורים הוא דפטור ליה הלכך כי הויד צצצת ושגג ציוס הכפורים פטור לגמרי דאין מציאין קרבן על המויד: **סוף סוף תרווייהו צבדי הדדי קאסו.** ואין כאן אחרון ועל כרחיך כי פטור ליה רבי יוסי הגלילי משום דקסבר כיון דצכולל ומוסיף אין איסור חל על איסור צאיסור צת אחת נמי לא מחייב אלא חדא ואי נמי הויד צאחד מהן הרי שגגת חצירו עומדת וחיצי: **אלא אמר רבא.** הא דשלח רב יצחק לדדיוס הכפורים מפטור לאו צפלוגתא דרבי יוסי הגלילי קאי ומאן דאמר צה לדברי רבי יוסי הגלילי לא היו דברים מעולם אלא שמדא הוה וגזרו שלא לעשות יום הכפורים: **ושלחו מהם יום הכפורים דהאידינא צצבתא הוא.** עשו יום הכפורים צצצת אע"פ שאינו חל להיות צו כדי שלא תשכתו תורת יוה"כ והאידיש לא יצינו צו משום דצכל שצת נמי לא עבדי מלאכה ואההוא יוה"כ קאמר רב יצחק דאם שגג צו והויד צצצת פטור דהא לאו יום הכפורים הוא ואין שגגתו שגגה. **ולא נקראו בני ישראל עד הר סיני.** ולקמיה מקשי ליה: **אלא.** מקרא זה לא נאמר עד סניי אלא לאחר שקצלו משה צסניי וצא לכחצו את התורה כתב אותה ואזהרה אכל המעשה לידע כו': **לאחר מעשה.** לאחר אותו מעשה שנאבק עמו לזמן מרובה צבואו מפדן ארס והקצ"ה קראו ישראל דכתיב (צדאשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וגו': **מההיא שעתא.** דוישאו בני ישראל לימסר:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ו' ור' יוסי לית ליה [איסור] כולל.
ולא חייל איסור טומאת גוף על איסור טומאת צשר ואין כאן כרת אלמא שמעינן ליה דלית ליה כולל הלכך חנא דלעיל דלית ליה כולל ר' יוסי הגלילי היא ואשמועינן חנא דלעיל דצאיסור חמור אית ליה כולל. ופריכין יצא איסור חמור דכרת ויחול עליה דהא אמרת דמודה הוא צאיסור חמור והכא אימוסף ציה כרת. ומשני דילמא הא חמירא דלית ליה טהרה צמקוה וההיא דלעיל איכא לאוקומה אליציה דלא שמעינן ליה צאיסור חמור דלית ליה כולל. ואע"ג דלרבי שמעון נמי שמעינן צעלמא דלית ליה כולל דמניא' רבי שמעון אומר האוכל נבלה ציוס הכפורים פטור מחטאת שאין יוה"כ חל על איסור נבלה ואע"ג דאיסורו איסור כולל הוא שכולל איסור והיתר לאוסרן יחד אפ"ה אליציה לא מנינו לאוקומה ליה דלא חייל דהא אף צאיסור חמור אית ליה דלא חייל דהא יום הכפורים כרת וגבלה לאו צעלמא הוא ואפילו הכי לא חייל ומנא דלעיל סבר דצאיסור חמור אמרינן כולל: **שצת ויוס הכפורים.** שחלצ' להיות צצצת: **שצת היא לה'.** צצצת צדאשית כתיב דמשמע שאם צא איסור אחר עמה יתחייב על שמה צצני עכמה דכתיב היא וכן גבי יום הכפורים סדכתיב הוא והני איסור צת אחת ניניהו דהא צבדי הדדי אמו כשקדש היום. מיהו אי אמרת צשלמא אית ליה לרבי יוסי הגלילי צאיסור כולל או מוסיף דחיילי אשאר איסורין איכא למימר מש"ה מתחייב אחרווייהו דהא אי נמי הוה אפשר דקדמיה חד לתצריה הוה אמי תצריה וחיילי עליה דשצת לגבי יוה"כ איסור מוסיף הוא דאי הוה יוה"כ קדים הוה חייב על זדון מלאכה כרת וכי אמי שצת אימוסף ציה מיתת צ"ד ויוה"כ לגבי שצת איסור כולל דשצת אסורה צמלאכה ומומר צאכילה מייגו דלימסר צאכילה משום יום הכפורים לימסר ליה נמי מלאכה משום יום הכפורים אלא אי אמרת צאיסור כולל ואיסור מוסיף לא חיילי כי אמו אהדדי אמאי חיילי תרווייהו: **שלח רצין כך.** ודאי הצעת המשנה

צמקום ששננית שס אצל משוצבת היא ואיפוך וה"ה דמאי למימר דס"ל לר"י הגלילי דאע"ג דאיסור כולל לא חייל איסור צת אחת חייל ומיניה ר' יוסי צר' חנינא סבר דמאן דלית ליה איסור כולל לית ליה נמי איסור צת אחת ופלוגתא היא ציצמות צפ"ג (דף גב.) כך נראה צעיני. ואני שמעתי דשצת חשיב לה כקודמת משום דקביעא וקייימא ויום הכפורים חשיב אחרון משום דצי דינא מקדשי ליה כדלקמן ורבי יוסי הגלילי דמחייב תרתי טעמיה משום כולל וקשיא לי צגווה למאי דקא מוטיב רבא לקמן לרב יצחק לצתר דאפסוה סוף סוף תרוייהו צבדי הדדי קאתו מאי תיוצתיה הא רב יצחק לדברי ר' יוסי הגלילי קאמר ורבי יוסי הגלילי מדפטור ליה ש"מ לאו איסור צת אחת חשיב לה וכי פטור ליה מיזם הכפורים פטור ליה וכי הויד צצצת על כרחיך פטור משניהם לדברי רבי יוסי הגלילי: **למאי דאפכנא.** ומוקמינא דליהו פטור: **שגג צצצת.** ששכת שהוא שצת: **והויד צאיסור יום הכפורים.** שהיה יודע שהוא יום הכפורים: **חייב.** חטאת משום שוגג שצת. אצל שגג צאיסור יום הכפורים ששכת שהוא יום הכפורים אצל יודע הוא שהוא שצת פטור משתינן וטעמא מפרש ואזיל: **אמר אביי.** קסבר רבי יוחנן דההוא חטאת דמחייב ליה רבי יוסי [הגלילין] צשגג צוה וצוה אדשצת קמחייב ליה דליהו קדמיה ואדיוס הכפורים הוא דפטור ליה הלכך כי הויד צצצת ושגג ציוס הכפורים פטור לגמרי דאין מציאין קרבן על המויד: **סוף סוף תרווייהו צבדי הדדי קאסו.** ואין כאן אחרון ועל כרחיך כי פטור ליה רבי יוסי הגלילי משום דקסבר כיון דצכולל ומוסיף אין איסור חל על איסור צאיסור צת אחת נמי לא מחייב אלא חדא ואי נמי הויד צאחד מהן הרי שגגת חצירו עומדת וחיצי: **אלא אמר רבא.** הא דשלח רב יצחק לדדיוס הכפורים מפטור לאו צפלוגתא דרבי יוסי הגלילי קאי ומאן דאמר צה לדברי רבי יוסי הגלילי לא היו דברים מעולם אלא שמדא הוה וגזרו שלא לעשות יום הכפורים: **ושלחו מהם יום הכפורים דהאידינא צצבתא הוא.** עשו יום הכפורים צצצת אע"פ שאינו חל להיות צו כדי שלא תשכתו תורת יוה"כ והאידיש לא יצינו צו משום דצכל שצת נמי לא עבדי מלאכה ואההוא יוה"כ קאמר רב יצחק דאם שגג צו והויד צצצת פטור דהא לאו יום הכפורים הוא ואין שגגתו שגגה. **ולא נקראו בני ישראל עד הר סיני.** ולקמיה מקשי ליה: **אלא.** מקרא זה לא נאמר עד סניי אלא לאחר שקצלו משה צסניי וצא לכחצו את התורה כתב אותה ואזהרה אכל המעשה לידע כו': **לאחר מעשה.** לאחר אותו מעשה שנאבק עמו לזמן מרובה צבואו מפדן ארס והקצ"ה קראו ישראל דכתיב (צדאשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וגו': **מההיא שעתא.** דוישאו בני ישראל לימסר:

לא

מסורת הש"ס

^[א] [מוספתא כריתות פ"ב הי"א ע"ש:]
 ^[ב] [מוספתא פ"ו ה"ד:]
 ^[ג] [עירובין כא:]
 ^[ד] [מוספתא זבים ספ"ה:]
 ^[ה] [מעילה טז:]
 ^[ו] [שיך לע"א, ז]
 ^[ז] [שנועות כד-:]
 ^[ח] [נזיל' ומטה:]
 ^[ט] [ומטה רש"ש, י]
 ^[י] [ועיין יומר מנזח' צמוס' ר"ה כא. ד"ה לין:]

תורה אור השלם

1. ששית ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא לך בכל מושבתתיכם: ויקרא כג ג
2. אך בעשור לחדש השביעי יהוה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה לך: ויקרא כג כו
3. והקם יעקב מבאר את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו: בראשית מו ה
4. רק חזק לבלתי אבל היום כי היום הוא הקדוש ולא תאכל הקדש עם הדברים כי כג

מסורת הש"ס

(א) וְלַעֲלֹז, ק: א, G טהרות פ"א מ"ג, א וְיָצִיל הטמאה; ד' זיל יחלז, (ס) וְלֹא מִמָּלֵא בִּצְחִים אֵלֶּה בריס טהרות פליג ר' יהודה עליה דר"מ וכן הריגס מהרש"א ואולי יתכן להיות וכן נמי בוצחים קה: דהא דקמי וכו' וכן איתא בלשון הרי"ס במשנה דריס טהרות ע"ש, ו' וְיָוֵעַ בְּפִי הַרְאִישׁ ריש טהרות שכתב דלא היה גרס דברי ר"מ אלא סתם משנה],

תורה אור השלם

- רק חזק בלתי אבלי הדם כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הדבר; יב כג
- בי ירחק מפני המקום אשר יבחר יי אלהיך לשוש שמו שם וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יי לך כאשר צויתך ואכלת בשעריך בבל ארץ נפשך;

דברים יב כא

מוסף רש"י

שכן איסורו נוהג בבן נח. שכן איסור ממזר הוא ויש בו נח לחול על אחריס ומזר חמורו שואב בבני נח (ע"ע ק:).

רבינו גרשום

ליתי איסור אבר ורחול על איסור טומאה כו. כלומר שכן איסורו נוהג בבני נח: של אבר מן החי. כלומר דזו היא אחת משבע מצות שצטוו בני נח דכתיב ויצו אלהים על האדם אכל תאכל זה אבר מן החי. כלומר מה שאוי לאכילה לאחר מיתה אבל מחיים אין ראוי לאכילה: אע"פ אבר מן החי כו: מ"ט דר"מ דכתיב וזבחת מבקרך ומצאנך. כלומר באותה פרשה דכתיב לא תאכל הנפש עם הבשר וזהו אבר מן החי דבר הלמד מענינו. במה הכתוב מדבר בבקרך ובצאנך וזהו בבהמה טהורה: אבל בבן נח מזהר. על הטמאין כטהורין. כלומר שבהמה טמאה (היתה) [היא] מותרת להן כטהורה: איכא דאמרי טהורין ורבנן. כלומר היה שייבוי אף און נמי תנינא. כלומר דבן נח מזהר על הטמאין כטהורין: האוכל אבר מן החי הימנה. כלומר מצפור טמאה: ואין שחיטתה מטהרתה שלא תהא מטמא אבל אצ"פ ששחטה מטמא: אלא

לא תאכל הנפש עם הבשר. לא תאכל ממנו בעוד שהנפש עמו

וזה היא אזהרה לאכר מן החי: **טמאין אסא מלווה על דמן.**

בכריתות בפרק דס שחיטה (דף כה). לא ילאו מכלל אזהרתו אלא שרצים ודגים וחגבים ומהלכי שמים:

משמע הא אין דס הנפש עמו אכול:

שכן איסורו נוהג בבני נח. שאף

הס הזהירו עליו דכתיב (בראשית ט)

אך צטר בנפשו דמז וגו' ור' יהודה

הא שמעינן ליה גבי גיד לעיל (דף ק:)

דמשום האי טעמא חייל אטמאה שכן

איסורו נוהג בבני נח: **כי איצטריך קרא.** לאסרו לר' אלעזר איצטריך

דלסר ליה בטמאה כו' יהודה ולימ

ליה איסור חל על איסור באיסור

חמור אי לאו דכמזיה קרא: **סניא נמי הכי.** כר' יוחנן דרבי אלעזר

ורבנן מהאי קרא ילפי: **וכל שאי אסא מלווה על דמן.** דגיס וחגבים: אלא

בבהמה טהורה. ולא בזהי ועוף

ואע"פ שהן טהורין: **מבקרך ומצאנך.**

וכתיב צמריה אכר מן החי: **אכל**

בן נח מזהר. על הכל דכל דקרינא

זיה צטר לחודיה אכול קרינא זיה

אכר מן החי לא תאכל: **איס דאמרי**

טהורה. קמני ואכמהה קאי כו' מאיר

ואית דלמרי טהורים קמני ואף חיה

ועוף במשמע: **אף און נמי סניא.**

במסכת טהרות דבן נח מזהר על

הטמאין והתם (פ"א מ"ה) קאמר

י"ג דבר נאמרו בנבלת עוף טהור

וכך וכן בנבלת עוף טמא וזה היא

מזה: **אכל אכר מן החי ממנה.**

בצוף טמא קא מיירי: **אינו סופג.**

וקסבר דהא נהוג צטמא'ס כרבנן:

ה"ג ואין שחיטתה מטהרסה. ואעוף

טמא קאי וקאמר דאין שחיטתה

מטהרתה והא דנקיט לה לשון נקבה

משום דרישא אחמיל זה לשון נקבה

דמתן זה הכי נבלת עוף טמא זריכה

מחשבה כו': **במאי.** קמני סיפא אין

שחיטתו מטהרתו אי נימא צישראל

פשיטא דהא טמא הוא והא ליכא

לפרושי מטהרתו מידי טומאת נבלות

דעוף טמא אין לו שום טומאה אפילו

בזית הצליעה וע"כ אין מתירתו

בזכילה קאמר אלא נח נח קאמר שאין

שחיטתו מתירתו לו בזכילה כל זמן

שהוא מפרסם כדאמרין צפ"צ (לעיל

דף לג.) דבן נח לאו צשחיטה תליא

מילתא כו' וגבי טהורה הוא דלמריתן

שחיטה מכשרא ליה לבן נח מיגו

דמכשרא ליה לישראל דליכא מידי

דלישראל שרי ולעזיד כוכזיס אסור

שמעינן מינה דלפילו רבנן מודו דבן

נח מזהר על א הטומאה בצצר מן

החי: **רמי רישא אסיפא.** קמני רישא

אינו סופג אלמא אין אכר מן החי

נוהג צטמאין והדר תני אין שחיטתו

מטהרתו וליכא לאוקומא אלא בצצר

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ורבי יהודה למה ליה קרא ליתאיסור אבר מן החי ולִיחול

אאיסור טומאה שכן איסורו נוהג בבני נח. פי' כדשמעינן

ליה לעיל (דף ק:)

ודילמא מהכא יליף וי"ל דלא מזי למילף מהכא דאיסור מוסיק הוא

דאיסוסף זיה איסור אכר מן החי

לבני נח אכל גיד לא נאסר אלא

לבני יעקב ולא היו אלא איסור

חמור: **כי איצטריך דר' אלעזר.**

ואי"ת אי קסבר בזהמה צמיה לאצרים

עומדת אס כן איסור בת אחת היא

ואפי' למאן דלית ליה בחמור על קל

מודה וי"ל דאיסור עומאה קדים

בעוד שלא נקשרו ז' אצרים בגידים:

ורבי מאיר אומר אינו נוהג אלא

בבהמה טהורה בלבד. הקשה

רבינו אפרים דמתן גריש מסכת

טהרות י"ג דברים נאמרו בנבלת

עוף טהור כו' והאכול אכר מן החי

ממנה סופג את הארבעים ומליקתה

ושחיטתה מטהרת טרפתה מטומאתה

דברי ר' מאיר וי"ל דדברי ר' מאיר

לא קאי אכולה מילתא אלא לענין

שחיטה ומליקה נקט ליה דפליג עליה

ר' יהודה יא צוצחים צס"ס טבול יוס

(דף קה:) דהא דקמני נמי התם

דמטמא עומאת אכולין בצכילה לא

אתי כרזי מאיר ולא אמרינן מדסיפא

ר' מאיר רישא נמי ר"מ ומיהו לפי

מה שרצה הש"ס לדקדק שס מדסיפא

רזי מאיר רישא נמי ר' מאיר קשה

דלדרכה מדמציעתא דלצר מן החי

לאו ר' מאיר רישא נמי לאו ר' מאיר

וי"ל דהוא מזי למימר וליטעמיך וק"ק

לשון הגמרא התם דקאמר מאן

שמעת ליה דאית ליה דמליקתה

ושחיטתה מטהרת טרפתה מטומאה

ר"מ אמאי צריך לדקדק צענין זה

הא קמני צה צהדיא דברי ר"מ ו):

אלא לאו בבני נח. דאין שחיטתו

מתירתו בזכילה כל זמן

שמפרסת גבי נבלת עוף טהור

דקמני רישא ושחיטתה מטהרת

טרפתה מטומאתה ולא קמני דאין

בר עמרים האוכל אבר מן

שחיטה מטהרתו דקמני סיפא גבי

טהורה דוקא הוא דלמר שחיטה

מכשרה ליה לבני נח מגו דמכשרה

לישראל דליכא מידי דלישראל שרי

ולעזיד כוכזיס אסור ותימה דתקשה

מהן משנה לרז אחא צר יעקב דלמר

לעיל צפ"צ (דף לג.) דאין מומינן עובד

כוכזיס על בני מעיס ומיהו בלאו

הכי אמר לעיל דתניא דלא כוותיה

וקושיית המשנה אינה פשוטה כל קי:

אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא

דעתך בעינן כזית תיפוק ליה דקאכל כזית ס כדאמר רב נחמן יבמשהו בשר

גידין ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין ועצמות תא שמע דאמר רב

אכל

הוא ומהיה לא הוה ידע טעמא והדר פשטה דלפי' למ"ד אין נוהג צטמאין צישראל הוא דקאמר דקרינא זיה כל שאין צשרו

מזהר אי איתא מלווה על אצריי אכל בצן נח מודה: **אכר מן החי לריך כזית.** גאטע"ג דתרי קראי כתיבי חד לאכר מן החי וחד לצצר

מן החי לא תימא דלסרזי אכר אע"ג דאין צו שיעור צענין דאין אכילה בפחות מכזית: **אכל אכר מן החי ממנה.**

מעוף טמא: **אינו סופג.** דאיונו נוהג צטמאין ועל כרחך בדאיכא שיעור דאיסור אכר מן החי צטהורה עסקינן דאי ליכא שיעור פשיטא

דאינו סופג ואי ס"ד איסור אכר מן החי בכזית והי"ג דלכל כזית אמאי אינו סופג והא איכא כזית ואיכא לאו דלא י (יאלכ כי) שקן הם

(ויקרא ה): **כדאמר רב נחמן.** לקמן [ע"כ]: **במשהו צצר וגידין ועלמות.** משלימין לכזית דמשום טומאה לא מחייב דאין בגידין ועלמות טעם טמא

ומשום אכר מחייב דלהכי פלגיניהו קרא לאכר מן החי וכשר מן החי דמחייב לאכר אף על גז דאין שיעור צצר ואצטר אע"פ שאינו אכר:

קב.

ורבי יהודה למה ליה קרא ליתאיסור אבר מן החי ולִיחול

אאיסור טומאה שכן איסורו נוהג בבני נח. פי' כדשמעינן

ליה לעיל (דף ק:)

ודילמא מהכא יליף וי"ל דלא מזי למילף מהכא דאיסור מוסיק הוא

דאיסוסף זיה איסור אכר מן החי

לבני נח אכל גיד לא נאסר אלא

לבני יעקב ולא היו אלא איסור

חמור: **כי איצטריך דר' אלעזר.**

ואי"ת אי קסבר בזהמה צמיה לאצרים

עומדת אס כן איסור בת אחת היא

ואפי' למאן דלית ליה בחמור על קל

מודה וי"ל דאיסור עומאה קדים

בעוד שלא נקשרו ז' אצרים בגידים:

ורבי מאיר אומר אינו נוהג אלא

בבהמה טהורה בלבד. הקשה

רבינו אפרים דמתן גריש מסכת

טהרות י"ג דברים נאמרו בנבלת

עוף טהור כו' והאכול אכר מן החי

ממנה סופג את הארבעים ומליקתה

ושחיטתה מטהרת טרפתה מטומאתה

דברי ר' מאיר וי"ל דדברי ר' מאיר

לא קאי אכולה מילתא אלא לענין

שחיטה ומליקה נקט ליה דפליג עליה

ר' יהודה יא צוצחים צס"ס טבול יוס

(דף קה:) דהא דקמני נמי התם

דמטמא עומאת אכולין בצכילה לא

אתי כרזי מאיר ולא אמרינן מדסיפא

ר' מאיר רישא נמי ר"מ ומיהו לפי

מה שרצה הש"ס לדקדק שס מדסיפא

רזי מאיר רישא נמי ר' מאיר קשה

דלדרכה מדמציעתא דלצר מן החי

לאו ר' מאיר רישא נמי לאו ר' מאיר

וי"ל דהוא מזי למימר וליטעמיך וק"ק

לשון הגמרא התם דקאמר מאן

שמעת ליה דאית ליה דמליקתה

ושחיטתה מטהרת טרפתה מטומאה

ר"מ אמאי צריך לדקדק צענין זה

הא קמני צה צהדיא דברי ר"מ ו):

אלא לאו בבני נח. דאין שחיטתו

מתירתו בזכילה כל זמן

שמפרסת גבי נבלת עוף טהור

דקמני רישא ושחיטתה מטהרת

טרפתה מטומאתה ולא קמני דאין

בר עמרים האוכל אבר מן

שחיטה מטהרתו דקמני סיפא גבי

טהורה דוקא הוא דלמר שחיטה

מכשרה ליה לבני נח מגו דמכשרה

לישראל דליכא מידי דלישראל שרי

ולעזיד כוכזיס אסור ותימה דתקשה

מהן משנה לרז אחא צר יעקב דלמר

לעיל צפ"צ (דף לג.) דאין מומינן עובד

כוכזיס על בני מעיס ומיהו בלאו

הכי אמר לעיל דתניא דלא כוותיה

וקושיית המשנה אינה פשוטה כל קי:

אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא

דעתך בעינן כזית תיפוק ליה דקאכל כזית ס כדאמר רב נחמן יבמשהו בשר

גידין ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין ועצמות תא שמע דאמר רב

אכל

הוא ומהיה לא הוה ידע טעמא והדר פשטה דלפי' למ"ד אין נוהג צטמאין צישראל הוא דקאמר דקרינא זיה כל שאין צשרו

מזהר אי איתא מלווה על אצריי אכל בצן נח מודה: **אכר מן החי לריך כזית.** גאטע"ג דתרי קראי כתיבי חד לאכר מן החי וחד לצצר

מן החי לא תימא דלסרזי אכר אע"ג דאין צו שיעור צענין דאין אכילה בפחות מכזית: **אכל אכר מן החי ממנה.**

מעוף טמא: **אינו סופג.** דאיונו נוהג צטמאין ועל כרחך בדאיכא שיעור דאיסור אכר מן החי צטהורה עסקינן דאי ליכא שיעור פשיטא

דאינו סופג ואי ס"ד איסור אכר מן החי בכזית והי"ג דלכל כזית אמאי אינו סופג והא איכא כזית ואיכא לאו דלא י (יאלכ כי) שקן הם

(ויקרא ה): **כדאמר רב נחמן.** לקמן [ע"כ]: **במשהו צצר וגידין ועלמות.** משלימין לכזית דמשום טומאה לא מחייב דאין בגידין ועלמות טעם טמא

ומשום אכר מחייב דלהכי פלגיניהו קרא לאכר מן החי וכשר מן החי דמחייב לאכר אף על גז דאין שיעור צצר ואצטר אע"פ שאינו אכר:

אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא

דעתך בעינן כזית תיפוק ליה דקאכל כזית ס כדאמר רב נחמן יבמשהו בשר

גידין ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין ועצמות תא שמע דאמר רב

אכל

הוא ומהיה לא הוה ידע טעמא והדר פשטה דלפי' למ"ד אין נוהג צטמאין צישראל הוא דקאמר דקרינא זיה כל שאין צשרו

מזהר אי איתא מלווה על אצריי אכל בצן נח מודה: **אכר מן החי לריך כזית.** גאט